

Maisemointi, lupahakemuksen palauttaminen ja velvoite hakea yliotetulle maa-ainekselle lupa, koskien kiinteistöä Pirunpelto 178-436-1-164

YMPLTK 26.09.2024 § 22
17/11.01.00.04/2024

Valmistelija	Ympäristösihteeri Heli Turpeinen, heli.turpeinen@juva.fi, puh. 040 508 3825
Päätösesitys	<p>Ympäristösihteeri Heli Turpeinen: Päätös koskee Pirunpelto-kiinteistölle (178–436–1–164) myönnettyä maa-aineslupaa. Toimijan tulee maisemoida alueet, jotka ovat ylittäneet myönnetyn maa-ainesluvan mukaiset rajat vakuuden voimassaoloaikana eli 31.12.2025 mennessä. Maisemoinnissa tulee noudattaa lupamääräyksiä. Törmäpääskyjen pesintäpaikka tulee huomioida maisemoinnissa.</p> <p>Lisäksi toimijaa velvoitetaan hakemaan yliotetulle maa-ainekselle uutta lupaa 1.12.2024 mennessä.</p> <p>Joulukuussa 2023 saapunut lupahakemus palautetaan hakijalle puutteellisena.</p> <p>Tämä päätös ei poista vuonna 2019 myönnetyn maa-ainesluvan mukaisen alueen maisemointivelvoitetta.</p>
Päätös	Ympäristölautakunta hyväksyi esityksen yksimielisesti lisäyksellä, että jos toimija ei noudata edellä mainittuja määräyksiä ja ehtoja, joutuu ympäristölautakunta tekemään asiasta tutkintapyynnön poliisille.
Selostus	<p>Maa-ainesten ottamisesta säädetään maa-aineslaissa (555/1981, MAL). MAL 14.1 §:n mukaan maa-aineslain noudattamista valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.</p> <p>Päätös maa-ainesluvan myöntämisestä Pirunpelto-kiinteistölle on annettu 19.12.2019. Lupa on voimassa 31.12.2024 saakka. Kokonaisottamismääräksi on myönnetty 6000 k-m³ kalliokiveä. Lupa-alueen pinta-ala on 0,12 ha. Vanhan ottamisalueen pinta-ala on kokonaisuudessaan ollut 1,2 ha, josta kalliokivialueen ala noin 0,2 ha.</p> <p>Vuoden 2021 lopulla on tehty tarkastusmittaus, jonka perusteella louhinta-alueen pinta-alaksi on mitattu 6600 m² eli 0,66 ha. Lupa-alueen ylitys olisi näiden tietojen perusteella 0,34 ha.</p> <p>Toiminnanharjoittajalle on annettu kehoitus 24.11.2021 valvontakäynnin ja tarkastusmittauksen perusteella. Kehotuksen osalta luvan haltija ei ole ollut yhteydessä vireisen kiinteistön</p>

omistajaan, jonka puolelle toiminta on edennyt. Luvanhaltija ei myöskään hakenut uutta lupaa yliotetulle maa-ainekselle annettuun määräaikaan mennessä.

Pirunpelto-kiinteistölle tehtiin valvontakäynti 2.8.2024. Kiinteistöllä havaittiin, että maa-ainesten ottoa on tehty lupa-alueen yli. Tarkastuksessa todettiin, että maa-aineksia on otettu viereisen kiinteistön rajan tuntumasta (mahdollisesti myös rajan yli) ja viereiselle kiinteistölle oli puskettu maa-ainekasvoja. Kiinteistöjen rajalle ei ole jätetty suositusten mukaisia suojavyöhykkeitä (Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestävään käyttöön. YM 2023:30). Annettuja suosituksia lyhyempiin suojaetäisyyksiin on oltava viereisen kiinteistön omistajan kirjallinen suostumus. Lisäksi luvanhaltija ei ole suojannut riittävästi korkeita louhintarintauksia putoamisvaaran ehkäisemiseksi. Kiinteistöllä havaittiin törmäpääskyn pesiä ja törmäpääsky kalliokiven ottamisalueen/lammen eteläpuolisella reunalla. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettu ja erittäin uhanalainen. Lisäksi luonnonsuojelulaki 70 § kieltää niiden tahallisen häirinnän.

Maisemointivelvoite perustuu MAL 14 §:ään. MAL 14 §:ssä säädetään, että valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomaista noudattamaan säännöksiä, poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn vaikutukset tai palauttamaan vallinnut olotila ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai teettämishallalla, jos maa-ainesten ottamiseen on ryhdytty vastoin maa-ainelain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai laiminlyödään niiden mukaisten velvollisuuksien täyttäminen. Teettämistoimenpiteet voidaan suorittaa, vaikka ottamisalue ei olisi rikkojan tai laiminlyöjän omistuksessa tai hallinnassa.

Maa-ainesten ottamistoiminta on keskeytetty 5.8.2024 annetulla päätöksellä, koska toiminnanharjoittaja on ylittänyt vuonna 2019 myönnetyn luvan ja viereisen kiinteistön rajan. Lisäksi toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut annettuja lupamääräyksiä ja kehotuksia. MAL 15 §.

MAL 9 §:ssä säädetään ottajan korvausvelvollisuudesta. Viereisen kiinteistön omistaja on tietoinen tästä oikeudesta.

Kunnalle toimitettiin vuoden 2023 lopulla maa-aineslupahakemus. Hakemukseen liittyviä pyydettyjä täydennyksiä ei ole kuitenkaan toimitettu.

Hallintosääntö 22 ja 23 §
Maa-ainelaki 4 b, 9, 11, 14, 15 §
Luonnonsuojelulaki 69 ja 70 §